

Voorjaarsadvies 2017

Aan de minister van Veiligheid en Justitie

Politieonderwijsraad, 30 maart 2017

De Politieonderwijsraad is een adviesorgaan, waarvan de positie en taken bij wet zijn geregeld. De Raad adviseert de minister van Veiligheid en Justitie (gevraagd en ongevraagd) over het regeringsbeleid met betrekking tot het Nederlandse politieonderwijs en de Strategische Onderzoeksagenda voor de Politie.

De Politieonderwijsraad fungeert daarnaast als een overleg- en afstemmingsorgaan tussen direct en indirect betrokkenen bij het Nederlandse politieonderwijs. De aandacht in de Politieonderwijsraad gaat in het bijzonder uit naar de relatie tussen de kenmerken en ontwikkelingen van de politiepraktijk, de (politie)arbeidsmarkt en het politieonderwijs, alsmede het wetenschappelijk onderzoek dat daar betrekking op heeft. Daarbij heeft de relatie met het reguliere beroepsonderwijs en het hoger onderwijs steeds de aandacht, evenals de internationale dimensie.

Adres:
Mauritskade 37
2514 HE Den Haag

Postadres:
Postbus 25842
2502 HV Den Haag

Telefoon: 088- 16 990 80
www.politieonderwijsraad.nl
Foto: Maria Klaassen

Advies

Aan de minister van Veiligheid en Justitie,

In dit Voorjaarsadvies 2017 informeert de Politieonderwijsraad u over de voortgang van een aantal onderwerpen dat het politieonderwijs betreft. Doorgaans verbindt de Raad op specifieke punten hieraan adviezen, aansluitend op de ministeriële beleidsreactie op het voorgaande advies. Dit Voorjaarsadvies echter geeft een overzicht van de stand van zaken, deels omdat sprake is van een aantal lopende zaken waarvoor in dit stadium geen besluitvorming nodig is, deels omdat over een aantal onderwerpen separaat wordt geadviseerd en om besluitvorming wordt gevraagd. Een door de Raad binnenkort uit te brengen adviesrapport over de 'Kwalificaties en opleidingsmogelijkheden van het wijkagentschap 2025' is een voorbeeld van deze laatste categorie.

De stand van zaken in dit Voorjaarsadvies betreft onderwerpen die in de onder de Raad gepositioneerde commissies 'Kwalificatiestructuur Politieonderwijs' (KSP) en 'Onderwijs' aan de orde zijn geweest.

Stand van zaken en voortgang

In dit hoofdstuk wordt van een aantal onderwerpen dat in de Raad en in de commissies is besproken, de stand van zaken belicht.

Actualisering kwalificatiedossiers

In het Voorjaarsadvies 2016 heeft de Raad voorgesteld om in het Voorjaarsadvies 2017 te adviseren over de actualisatie van de volgende kwalificatiedossiers: Politiedewerker, Politiekundige Bachelor en Politiekundige Master.

Voor het kwalificatiedossier Politiedewerker is een lichte actualisatieslag uitgevoerd. Een grondiger herziening is te verwachten na afronding van een aantal andere trajecten, waaronder het inhoudelijk herijken van het beroepsprofiel. De lichte actualisatieslag heeft plaatsgevonden in deel D van het kwalificatiedossier, waarin de ontwikkelpunten staan beschreven. Actuele en voorziene ontwikkelingen in het onderwijs en de beroepspraktijk zijn hierin opgenomen. Dit betreft onder meer een steviger inbedding van de professionele beroepshouding en toegenomen aandacht voor vorming en weerbaarheid. Ook actuele onderwerpen als cybercrime en omgang met verwarde personen zijn genoemd als ontwikkelpunten.

De genoemde thema's worden verwerkt in de examenvereisten (deel C) van het dossier. Doordat eerst de exameneisen worden geactualiseerd, heeft dit binnen het dossier gevolgen voor de samenhang met het (momenteel nog niet) herijkte beroepsprofiel (deel A) en het daarvan afgeleide kwalificatieprofiel (deel B). De doorwerking van de genoemde ontwikkelingen in het beroepsprofiel en het kwalificatieprofiel komt echter aan de orde met de inhoudelijke herijking van het beroepsprofiel. Daarmee komen de onderdelen van het dossier weer onderling in balans.

Voor de opleiding Politiekundige Bachelor loopt momenteel een traject van heraccreditatie door de NVAO. De voorbereidingen voor dit traject worden in de loop van 2017 afgerond. Deze leiden naar verwachting tot wijzigingen in het kwalificatiedossier van de opleiding. In het Najaarsadvies 2017 zal daarom over de actualisatie van dit dossier worden geadviseerd.

De inhoud van het kwalificatiedossier Politiekundige Master is ook tegen het licht gehouden. Ook voor dit dossier wordt een aantal wijzigingen verwacht, waarover in het Najaarsadvies 2017 geadviseerd zal worden.

Evaluatie kwalificatiestructuur politieonderwijs

In de vergaderingen van de commissie Kwalificatiestructuur Politieonderwijs (KSP) en de Raad is uitgesproken dat de kwalificatiestructuur in zijn huidige vorm aan een evaluatie toe is. Aanleiding hiertoe zijn o.a. (1) ervaringen die sinds eind 2013 met de praktische toepassing van de KSP zijn opgedaan, (2) ontwikkelingen in de (politiële) context van de KSP die in meer of mindere mate van invloed kunnen zijn op de inhoud en format (o.a. inrichting en ontwikkelingen binnen de opsporing en aansluiting met het LFNP) en (3) aanpassingen van de kwalificatiestructuren binnen het regulier onderwijs en de opdracht om de kwalificatiestructuur van het politieonderwijs zoveel mogelijk hierop aan te doen sluiten.

Dit resulteerde in een voortgangsparagraaf in het Najaarsadvies 2016 en een besluit van de Raad om definitief tot evaluatie over te gaan. De Raad gaf daarbij niet alleen de wens te kennen om de huidige KSP op doel en structuur te evalueren, maar gaf tevens prioriteit aan onderzoek naar de kwalificatiestructuren binnen het regulier onderwijs in binnen- en buitenland, de stand van zaken rondom de herijking van de beroepsprofielen en de uitwerking van een drietal scenario's waarin de voor- en nadelen van 'smal' en 'breed' opleiden in relatie tot politieke inzetbaarheid worden benoemd.

Inmiddels is in de Raadsvergadering van 24 maart 2017 een door het secretariaat van de Raad ingebrachte notitie besproken en geaccordeerd. Deze notitie¹ bevat een beschrijving van de kaders van het evaluatieonderzoek, de te verrichten activiteiten, de beoogde (deel-)resultaten en een eerste overzicht van relevante te consulteren partijen. Tevens is in de Raad aangegeven dat, in plaats van onderzoek te richten op 'smal en breed opleiden', het de voorkeur verdient om aan te sluiten bij beleidsontwikkelingen rondom meerdere aanstellingsgronden, de hiermee verbonden politieke inzetbaarheid en het benodigde politieonderwijs dat hieruit voortvloeit.

Samengevat betreft het evaluatieonderzoek vier delen die in fasen worden uitgevoerd: (1) een beschrijving van de kwalificatiestructuur van politie- en regulier onderwijs (de status quo), (2) het verzamelen van ervaringen van betrokken partijen uit het veld (de evaluatie), (3) een doorkijk naar de toekomst en (4) het opstellen van het advies.

In het eerste deel van het onderzoek worden afstemmingsmechanismen, zoals kwalificatiestructuren, binnen het reguliere onderwijs en andere branches in Nederland geanalyseerd. Tevens vindt een analyse plaats van het politieonderwijs van enkele andere landen (waaronder de Scandinavische landen, het Verenigd Koninkrijk en Duitsland). Deze informatie wordt benut voor eventuele aanpassingen van de kwalificatiestructuur van het Nederlandse politieonderwijs.

De beschrijving van de kwalificatiestructuur in zijn huidige vorm, is de basis voor het tweede deel van het onderzoek, namelijk het in kaart brengen van ervaringen van stakeholders in het veld, de eigenlijke evaluatie. Via interviews kunnen partijen hun inzichten en ervaringen met de kwalificatiestructuur in al haar facetten (waaronder het beroepsprofiel) inbrengen. Hiertoe worden verschillende vertegenwoordigers van stakeholders bevraagd, zowel op uitvoerend als op strategisch niveau.

Op basis van de verzamelde bronnen en ervaringen wordt in het derde deel een blik naar de toekomst beschreven, waarbij de toekomstbestendigheid van de huidige structuur wordt gezien.

Het vierde deel van het onderzoek tot slot bevat de bevindingen van de voorgaande delen, vervat in een advies aan de minister.

Opgemerkt wordt dat de focus van de evaluatie in eerste instantie gericht is op het nut, noodzaak en eventuele verbeteringen van de kwalificatiestructuur. De verkenning van mogelijkheden met betrekking tot politieonderwijs, specifiek gericht op de aanstelling en daarmee verbonden politieke inzetbaarheid, biedt wellicht eerder aanknopingspunten voor de toekomst dan voor de huidige kwalificatiestructuur. Besloten is derhalve om deze verkenning buiten de kaders van deze evaluatie te laten plaatsvinden op een nog nader te bepalen moment. Een 'entreenotitie' hierover is reeds beschikbaar.

Over de voortgang van de evaluatie wordt in het Najaarsadvies 2017 bericht.

---

¹ Initiatiedocument evaluatie kwalificatiestructuur politieonderwijs, maart 2017.

Inventarisatie heimelijke kwalificaties

In eerdere adviezen, waaronder het Najaarsadvies 2016, is aangegeven dat de reconstructie van examenvereisten van afgeschermd 'heimelijke' kwalificaties nog niet heeft plaatsgevonden. Het betreft kwalificaties waarvan de onderwijsinhoud en beoordelingscriteria om operationele (veiligheids-) overwegingen niet openbaar zijn maar slechts toegankelijk voor een beperkt aantal functionarissen dat de AIVD-A screening met goed gevolg heeft doorlopen.

Dit laat onverlet dat het ook voor deze categorie kwalificaties van belang is dat de kennis en kunde via examenvereisten gewaarborgd zijn en verantwoord wordt en dat de minister deze kwalificaties, na advies van de Raad, kan vaststellen.

In de beleidsreactie op het Najaarsadvies 2016 (6 februari 2017, kenmerk 2028024) is de minister akkoord gegaan met een fasegewijze benadering waarin in eerste instantie de heimelijke kwalificaties, meer specifiek de voorbehouden handelingen, worden getoetst op beschikbaarheid van een aantal limitatief opgesomde criteria. Het betreft o.a. criteria op het terrein van doelgroep, vooropleidingseisen, relevante wet- en regelgeving, te ontwikkelen bekwaamheden, beoogd resultaat van de kwalificatie, examinering, beoordelingscriteria en de dekkendheid van examenopdrachten.

In tweede instantie worden in het kader van de (driejaarlijkse) actualisering van politieonderwijs de examenvereisten (alsnog) geëxpliciteerd waarna deze formeel kunnen worden vastgesteld.

In het kader van de eerste fase zijn inmiddels de heimelijke kwalificaties, tevens voorbehouden handelingen, op de beschikbaarheid van de criteria bekeken. Het betreft in totaal 54 kwalificaties. Een conclusie is dat van nagenoeg alle kwalificaties het merendeel van de onderwijsinformatie beschikbaar is. Aandachtspunten zijn echter:

- Van een aantal kwalificaties stamt de laatste (geregistreerde) actualisering uit 2007.
- Hoewel bij de onderwijsinformatie vermeld is dat sprake is van een functiegerichte applicatie (voorbehouden handeling) wordt bij het merendeel van de kwalificaties onvoldoende verwezen naar specifieke wet- en regelgeving waarop de voorbehouden handeling gegrondvest is.
- Informatie over de dekkendheid van examenvereisten ontbreekt.

Nader overleg met de Politieacademie volgt ter bespreking van de wijze – en termijn – waarop de ontbrekende informatie alsnog kan worden toegevoegd.

Zoals beschreven in het Najaarsadvies 2016, richt het eerste deel van de inventarisatie zich op de heimelijke kwalificaties die zijn geregistreerd als voorbehouden handeling. Dit deel is met bovenstaande beschrijving vrijwel afgerond.

Het vervolg in dit proces bestaat uit het in kaart brengen van heimelijke kwalificaties die geen voorbehouden handeling vormen. Daaropvolgend worden heimelijke trainingen en specials onderzocht. In het Najaarsadvies 2017 wordt bericht over de stand van zaken van dit vervolg.

Kwalificaties en opleidingsmogelijkheden voor het wijkagentschap van 2025

Sinds september 2015 ligt het thema “wijkagenten” als vraagstuk op de tafel van de Politieonderwijsraad. Aanleiding was de zorg vanuit de Regioburgemeesters over de kwantiteit, inzet en kwaliteit van de wijkagenten in Nederland. De Politieonderwijsraad heeft besloten een inventarisatie uit te voeren naar de competenties waarover wijkagenten in de toekomst dienen te beschikken, hoe het toekomstperspectief van de opleiding tot wijkagent kan worden geformuleerd, welke (nieuwe) thema’s hierbij spelen, en of de bestaande opleiding hieraan voldoet. Daarnaast is besloten te inventariseren hoe wijkagenten zijn opgeleid. De Raad heeft, vanuit zijn taak als adviesorgaan van de minister van Veiligheid en Justitie, de verschillende perspectieven en beelden, die er op dat moment lagen, bij elkaar gebracht om daarmee een breed en toekomstgericht perspectief te schetsen waaruit competenties en kwalificaties afgeleid zijn. Op basis van dat brede perspectief zijn vervolgens ook ontwikkelrichtingen voor de benodigde opleidingen geschetst.

De Politieonderwijsraad biedt hiermee een richtsnoer voor de verbetering van het gebiedsgebonden politiewerk in relatie tot de taakuitvoering van wijkagenten. Het zal ertoe bijdragen dat de gebiedsgebonden politiezorg wordt versterkt en de beoogde spilfunctie van de wijkagent binnen het basisteam beter tot wasdom komt en toekomstbestendig wordt.

De Politieonderwijsraad zal het adviesrapport “Kwalificaties en opleidingsmogelijkheden voor het wijkagentschap van 2025” in het voorjaar 2017 aan de minister aanbieden.

Samenstelling Politieonderwijsraad en commissies

De samenstelling van de **Politieonderwijsraad** is per 1 maart 2017 als volgt:

- De heer prof. dr. F. Leijnse (voorzitter)
- De heer dr. F.C. Hoogewoning (secretaris)

Leden:

Als onafhankelijk lid:

- De heer prof. mr. dr. M.J. Cohen (tevens vicevoorzitter)

Namens het Openbaar Bestuur:

- De heer drs. J. Wienen (Regioburgemeester Noord-Holland)

Namens de politie:

- De heer R.G.C. Bik (adviseur korpschef Politie)
- De heer mr. H.P. van Essen (plaatsvervangend korpschef Politie)
- Mevrouw mr. E.G.M. Huyzer (lid korpsleiding Politie)

Namens het Openbaar Ministerie:

- De heer mr. B.W.J. Steensma MPA (hoofdofficier Arrondissementsparket Noord-Holland)

Namens de politievakorganisaties:

- De heer J. Struijs MA/MMI (voorzitter politievakorganisatie NPB)
- De heer G. van de Kamp (voorzitter politievakbond ACP)

Namens het beroepsonderwijs:

- De heer drs. E.C.M. de Jaeger (voorzitter raad van bestuur ROC van Amsterdam)

Namens het hoger onderwijs:

- Mevrouw mr. H.G.M. van Oldeniel (lid College van Bestuur Saxion / University of Applied Science)

Namens de Politieacademie:

- De heer L.Th.C. Kuijs (directeur)
- Mevrouw drs. K.E. van Kammen (plv. directeur)

Adviserende leden:

Namens het ministerie van Veiligheid en Justitie

- De heer mr. R.P. Muijzer (Directoraat-generaal Politie, programma HRM&O)
- De heer mr. W.F. Saris MPA (Directoraat-generaal Politie, directeur Middelende Politie / waarnemend directeur-generaal).

De samenstelling van de **commissie Kwalificatiestructuur Politieonderwijs (KSP)** is per 1 maart 2017 als volgt:

- De heer prof. dr. F. Leijnse (voorzitter)
- Mevrouw M.R. van Bruggen MA (secretaris)

Leden:

Op voordracht van het Openbaar Bestuur:

- vacature

Op voordracht van de politie:

- De heer mr. H.P. van Essen (plaatsvervangend korpschef Politie)
- Mevrouw S.C.C. Appels-Verhulst (Staf korpsleiding)

Op voordracht van het Openbaar Ministerie:

- De heer mr. L. Plas (SSR)

Op voordracht van de politievakorganisaties:

- De heer R.W.P. Jacobs (politievakorganisatie ACP)
- De heer F. Kuiper (politievakorganisatie NPB)

Op voordracht van het (hoger) beroepsonderwijs:

- vacature

Op voordracht van de Politieacademie:

- Mevrouw drs. M. Kieft (Staf Onderwijs)
- Mevrouw drs. E. Dorrestijn (Staf Onderwijs)

Adviserende leden:

Namens de Koninklijke Marechaussee

- De heer P.T.J. Bakker (hoofd sectie opleidingszaken; Opleidings- en trainingscentrum KMar)
- De heer M.A. Nordsiek (Opleidings- en trainingscentrum KMar)

Namens het ministerie van Veiligheid en Justitie

- vacature

De samenstelling van de **commissie Onderwijs** is per 1 maart 2017 als volgt:

- De heer drs. E.C.M. de Jaeger (voorzitter)
- De heer drs. A.B.J. Wennekes (secretaris)

Leden:

Op voordracht van het Openbaar Bestuur:

- vacature

Op voordracht van de politie:

- De heer drs. G. van den Berg MA (Directie Operatiën)
- Mevrouw M. Moor (Directie HRM)

Op voordracht van het Openbaar Ministerie:

- De heer mr. drs. R.L.H. van Tooren (SSR, directeur opleidingen)

Op voordracht van de politievakorganisaties:

- De heer S. van der Bent (politieorganisatie ACP)
- De heer H. Dirkmaat (politievakorganisatie NPB)
- De heer W. Hamming (politievakorganisatie ANPV)

Op voordracht van de Politieacademie:

- De heer P.J. Gieling (school voor politiekunde)

Op voordracht van het Hoger Onderwijs:

- Mevrouw mr. H.G.M. van Oldeniel (lid college van bestuur Saxion / University of Applied Sciences)

Adviserende leden:

- De heer prof. dr. L.F.M. Nieuwenhuis (Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Kenniscentrum Kwaliteit en Leren)

Namens het ministerie van Veiligheid en Justitie

- Mevrouw mr. B. Perels-Verbeek (Directoraat-generaal Politie, Coördinerend beleidsmedewerker, plv. programmamanager HRM&O)

De samenstelling van de **commissie Kennis en Onderzoek** (CKO) is per 1 maart 2017 als volgt:

- De heer prof. mr. dr. M.J. Cohen (voorzitter)
- Mevrouw drs. A. Venderbosch (secretaris)

Leden:

Op voordracht van het Openbaar Bestuur:

- De heer drs. H.J. Meijer (burgemeester Zwolle)

Op voordracht van de politie:

- Mevrouw J. van den Berg (politiechef Landelijke Eenheid)
- De heer drs. P. de Meij MBA (directeur Operatiën)
- De heer drs. F. Paauw (politiechef Rotterdam)

Op voordracht van het Openbaar Ministerie:

- De heer mr. F. Westerbeke (hoofdofficier van justitie Landelijk Parket)

Op voordracht van de politievakorganisaties:

- De heer G. van de Kamp (voorzitter politievakorganisatie ACP)
- De heer dr. G. Priem (voorzitter politievakorganisatie ANPV)

Op voordracht van de Politieacademie:

- De heer R. Holvast (hoofd onderzoek OK &O)
- Mevrouw dr. N. Kop (lector Criminaliteitsbeheersing & Recherchekunde)

Op voordracht van het hoger onderwijs:

- vacature

Onafhankelijke wetenschappers op het terrein van veiligheid en justitie

- De heer prof. dr. mr. J.J.M. van Dijk (emeritus hoogleraar victimologie Tilburg University)
- Mevrouw dr. J.H.L.J. Janssen (hoofd onderzoek Landelijk Expertise Centrum Eergerelateerd Geweld en lector Veiligheid in afhankelijkheidsrelaties Avans Hogeschool)
- De heer prof. dr. F.L. Leeuw (directeur WODC)

Adviserende leden:

Namens het ministerie van Veiligheid en Justitie

- De heer drs. J.M. Bravo (Directoraat-generaal Politie, hoofd Strategie, Innovatie en Onderzoek)